

Türk dövlətlərinin birliyi möhkəmlənir

Bişkekdə Prezident İlham Əliyevə "Çingiz Aytmatov" ordeni təqdim edilib

Əvvəlki 1-ci səh.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı görkəmli qırğız yazıçı Çingiz Aytmatovun ev-muzeyinə goldı.

Prezident İlham Əliyev əvvəlcə evinə gəlmişdir.

Məlumat verildi ki, muzey Bişkek yaxınlığında "Ala-Arça" dövlət iqamətgahında - 1986-ci il-dən yaxıncının ölümündən son 20 ilini yaşadığı evde yerləşir. Qırğız xalqının böyük oğlunun vəfatından sonra həyat yoldaşı Mariya Aytmatova və oğlu Eldar ailəsi ilə burada yaşayırlar.

Ev-muzeyi Çingiz Aytmatovun həyat yoldaşı Mariya Urmatova, övladları Eldar və Şirinə təşəbbüs ilə 2014-cü il dekabrın 12-də açılıb.

Çingiz Aytmatovun kiçik oğlu Eldar yaxıncının hələ sağlığında evdə hökm sürməs bütün ab-havarı və şəraitini on xırda detallar qoruyub saxlamaga çalışıb. Ev-muzeyində yaxıncının şəxsi əşyaları, ol-yazmaları və çoxsaylı mükafatları qorunub saxlanılır. İkinci mərtəbədə onun kabinetini, yataq otağı və kitabxana yerləşir.

Evin ikinci hissəsində Eldar Aytmatov və ailəsi yaşayır. Mədəni-maarrif fealiyyəti ilə məşğul olan Çingiz Aytmatov Beynəlxalq Fondu da burada yerləşir. Fondu 2000-ci ildə yaxıncının özü tərəfindən təsis edilib, indi onun övladları tərəfindən idarə olunur.

Dövlətimizin başçısı ev-muzeyin xatirə kitabına türk sözlərini yazdı.

Qeyd edək ki, dünyaşöhrötli yaxıncının zəngin bədii irdisine Azərbaycanda da hər zaman böyük maraq olub. Ulu Önder Heydər Əliyev Çingiz Aytmatovu "Türk dünyasının fəxri" adlandırdı. Prezident İlham Əliyev 2008-ci ildə bərnömrəli "Dostluq" ordenini Çingiz Aytmatova təqdim etdi. Azərbaycan və Qırğızistan prezidentlərinin iştirakı ilə bu il aprelin 24-də Bakı şəhərində Çingiz Aytmatovun abidəsi açıldı.

Sonra Prezident İlham Əliyev "Çingiz Aytmatov" ordeninin təqdim etdirilməsi mərasimi oldu.

Çingiz Aytmatov Fondundan prezidenti **Eldar AYTMATOV** çıxış edərək dedi:

- Hörmetli cənab Prezident, hör-mülli qonaqlar.

Bu gün mon "Çingiz Aytmatov" ordenini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyev təqdim etmək şərfinə nail oluram. Bu mükafat dərin hörmətin və yüksək nüfuzun romzıdır. Bu, humanist doyورların möhkəmləndirməsində, mədəni diaľoqun dəsteklənməsinə və böyük yazıçıımızın yaradıcı irdisinin qorunub saxlanması Sizin verdiyiniz müstəsna töhfəyə görə minnətdərliklə şəxsmədir.

Çingiz Aytmatov yalnız yazıçı deyil, həm də xalqlar arasında sülh, qarşıqliqla anlaşma və birləş ideyələrini təbliğ edən əsl kürək olub. Cənab Prezident, bu gün biz bu prin-siplərin Sizin fəaliyyətinizdə necə təcəssüm etdiyin görürük. Sizin rəhbərliyinizdə Azərbaycan mədəniyyətlərə mübadilənin və əməkdaşlığın təşəbbüsü kimi çı-xış edir, digər ölkələrlə dinc və ya-radıcı münasibətləri təşviq edir.

İcazə verin, xalqlarımız arasında əlaqələrin möhkəmləndirməsində və Çingiz Torekuloviçin həyatını həsr etdiyi doyورların töbəlindən yorulmaz seylərinə görə. Çingiz Aytmatov Beynəlxalq Fondu adın-dan Siza dərin təşəkkürümüz bildirilir. İnanırıq kisi, Sizin seylərinə sa-yısında Aytmatovun adı bundan sonra da xalqları birləşdirəcək, mə-dəni təreqqi və humanizm romzi olacaqdır.

Dərin hörmət və qürur hissi ilə Sizo müasir dünyada və ümumi mədəni irdisimizin qorunub saxlanmasında oynadığınız rəla verilən yüksək qiymətin əlaməti olan "Çingiz

2

Aytmatov" ordenini təqdim edirəm. Sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

Eldar AYTMATOV: İcazəniz-lə ordəni təqdim edim.

Prezident İlham ƏLİYEV: Böli, olbottə.

Dövlətimizin başçısına "Çingiz Aytmatov" ordeni təqdim edildi.

Eldar AYTMATOV: Qeyd etmək istəyirəm ki, bərnömrəli ordən Azərbaycan Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyev təqdim olunur və həmçinin ilk dəfə Azərbaycanın bir nömrəli "Dostluq" ordeni Azərbaycan Prezidenti tərəfindən Çingiz Aytmatovun təqdim edilib. Sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV: çı-xış edərək dedi:

- Sağ olun. Bu yüksək mükafata görə çox sağ olun. Fealiyyətəmə vərilən bu qiyamətə görə Çingiz Aytmatov Fondu, həmçinin onun ailə üzvlərinə və yaxınlarına minnətdərliklə bildirmək istəyirəm. Həm də bu ordəni onun yaşadığı, işlediği, yazıl-yaratdığı, ruhunun indi də dəlaşlığı evde almaq mənimsi üçün böyük şərəfdir. Mən buraya golərkən töbi ki, Çingiz Torekuloviçin evinin necə olması barədə fikirləşirdim və məhz orada rahat, isti, yax-

şı, yaxınlarının, əzizlərinin ohatosunda olduğunu, yaşadığı, işlediyi və böyük sənət yaratdığı evi gördüm. Onun yaradıcılığı bütün dünyaya məxsusdur. Qeyd etdiyiniz kimi, onun kitabları 185 dəfə, demək olar ki, bütün dillər törcümə olunub. Bu gün sizden öyrəndim ki, onun kitablarının yenidən, xüsusən yeni törcüməde neşriyənən tələbatın olması onu göstərir ki, Çingiz Aytmatovun həyatına, ənsənlərə, töbiyətə, öz xalqına münasibətdə sözüne, fikirlərinə ehtiyac var. Sözsüz ki, onun yaradıcılığı bütün mümkünlərə sədaları tətbiq keçib, və obadı olaraq oxucuları sevindirəcək, düşünməyə, yəqin ki, bir çox məsələni yenidən başa düşməyə sövq edəcək. Çünkü onun yaradıcılığının çox sevən və bir çox osorunu oxuyan insan kimi deyə bilərəm ki, məhz onlar sənət düşünməyə, hətta comiyiyətə, dünyaya, töbiyətə, öz fealiyyətinə yenidən nəzər salmağa vədar edir. Atam Heydər Əliyevin dediyim kimi, Çingiz Aytmatovun təqdim etdiyim kimi, Çingiz Aytmatovun tokə qırğız xalqının deyil, həm də bütün türk dünyasının fəxridir. Artıq dediyim kimi, o, dünyasının başçısı ilə birləşdə burada nümayiş etdirilir. Siz də qeyd etdiyiniz kimi, ilk "Dostluq" ordeni Çingiz Aytmatovun təqdim olunub. Həmin vaxt bu

düşüldürdü. Amma eyni zamanda onun osorlarını oxudıqda görürən ki, Çingiz Aytmatov məhz öz ölkəsinin, öz xalqının problemlərinə dərindən nüfuz edirdi, Qırğızistani neçə tanrıyır, öz xalqını necə sevirdi və öz xalqının nümayəndələrini təsvir edirdi. Yeni o, sərf milli yazıçı idi, eyni zamanda bütün dünya tərəfindən başa düşüldürdü. Zənnimcə, onun mütəffekkiri kimi nadirliyinə sənri də bundadır.

Çingiz Aytmatova Azərbaycanda olan münasibətə göldikdə, zənimcə, bu barədə danışmığma ehtiyac yoxdur. Onu bir insan kimi sevirdilər, onun çoxlu dostu var idi, bir sira fotoskollar onun Azərbaycanın mədəniyyət xadimləri ilə görüşürənək, döşənməyə, yəqin ki, bir çox məsələni yenidən başa düşməyə sövq edəcək. Çünkü onun yaradıcılığının çox sevən və bir çox osorunu oxuyan insan kimi deyə bilərəm ki, məhz onlar sənət düşünməyə, hətta comiyiyətə, dünyaya, töbiyətə, öz fealiyyətinə yenidən nəzər salmağa vədar edir. Atam Heydər Əliyev və Çingiz Aytmatovun bir-birinə böyük hörmətə yanaşırdılar, onların çoxlu görüşləri olmuşdur və mənim amadan götürdürüyüm sitat məhz onun Çingiz Torekuloviçə bəslədiyi hissələrin təzahürüdür.

Bizim görüşümüzü xatırlayıram, yeri gölmüşkən, 2008-ci ildə görüşümüzü əks etdirən fotoskop ilə birlikdə burada nümayiş etdirilir. Siz də qeyd etdiyiniz kimi, ilk "Dostluq" ordeni Çingiz Aytmatovun təqdim olunub. Həmin vaxt bu

orden mənim tərəfindən, mənim təsəbbüsümən yenicə təsis olunmuşdu. Açığımı desək, düzənürüm ki, hər halda rəqəmərəm bir rəmzilik var, fikirləşirdim ki, bu bərnömrəli ordəni kimsə təqdim etmək. Sözsüz ki, ilk ağlıma gələnən o oldu ki, onu türk dünyasının hər hansı bir nümayəndəsinə verək. Sonradan sənki fikirlər ard-arda geldi və qərar verildi. Bölkə də bədəhatən verilən bütün qərarlar sənəti tərəfindən ovvəlki dövrədən dərinindən düşünlümüş olur. Ona görə də bu, tamamilə şüurlu, yeganə dützgün qərar idi. O da bizim üçün xüsusi qürūq mənbəyidir ki, bərnömrəli "Dostluq" ordeni Çingiz Torekuloviçə təqdim edilib. Mən bu il Bakıda onun abidəsinin açılışında çı-xış etdim. Çingiz Aytmatovun heykəli mərkəzi küçələr-

dən birində ucaldılıb. Mən dedim ki, onun tezliklə aramızda olmayı-ağacına gəmən etmirdik. Çünkü o, Bakıya yaxşı əhvali-ruhiyədə gəlməmişdi, biz onunla çoxlu səhəbət etdik, o, golcoek planlarından da-nışdırı, çox yaxşı görünürdü, mon buna irokədən sevindim. Amma bir neçə aydan sonra o, vəfat etdi. Əlbəttə, bu, kədər hissə doğur, cünnati o, hələ yaşaya, öz yaxınlarını se-vindir, onları qayğısı və şəfəq ilə ohatə ede, həmçinin məhz bu gün aktual olan xeyli sayıda əsər yarada bilərdi. Çünkü onun bu dən-yadan ködüyü vaxtdan bəri həm bizim regionumuzu, həm də dən-yadan çoxlu hadisələrə vər ib, zənnimcə, onun sözü çox mühüm olardı, tökez bizim regionumuz üçün deyil, həm də ümumilikdə dən-yada siyaseti üçün. Çünkü o, yara-dıçılıq fealiyyəti ilə yanaşı, həmç-

nin çox nüfuzlu icmiəti xadim idi. Moni Çingiz Torekuloviçin ocağına dəvət etdiyin, bimükafata layiq gördünüz üçün sizə bir də təsəkkür etmek istiyim. Sizi ya-xın vaxtlarda Bakıya dəvət etmək, ailenizle, Çingiz Torekuloviçin bacala davamçıları ilə birləşdə qona-qığımızı olmağımızı istiyim. Onun abidəsinizi ziyarət etmək və onu ta-nıyanlarla, sevenlərlə ünsiyyətde olsunlar. Bir dərəcədən təşəkkür edirəm.

Eldar AYTMATOV: Cox şax olun.

❖ ❖ ❖

Daha sonra Prezident İlham Əliyev və Çingiz Aytmatovun ailə üzvləri birgə çay süfrəsi arxasında səhəbət etdilər.

Sonda qarşılıqlı xatiro hədiyyələri təqdim olundu.

Bişkekdə Türk Dövlətləri Təşkilatının dövlət və hökumət başçılarının qeyri-rəsmi şam yeməyi olub

Noyabrın 5-də Qırğızistandan paytaxtı Bişkekde Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) Dövlət Başçılarının 11-ci Zirvə görüşündə iştirak edən dövlət və hök-

mət başçılarının qeyri-rəsmi şam yeməyi olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib.

Azərbaycan 7-ci Çin Beynəlxalq İdxal Sərgisində təmsil edilir

Cinin iri maliyyə-biznes mərkəzi olan Şanxay şəhərində 7-ci Çin Beynəlxalq İdxal Sərgisi işə başlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Çin Xalq Respublikasının (ÇXR) Sədri Si Cinpinin təşəbbüsü və himayəsi ilə keçirilən sərgi xarici məhsulların və xidmətlərin Çin bazarına girişini təşviq etmək məqsədi daşıyır.

Cinin Ticarət Nazirliyinin, Şanxay meriyasının və Çin Beynəlxalq İdxal Sərgi Bürosunun təşkilatlığı ilə keçirilən sərgiyə 152 ölkə və beynəlxalq təşkilatdan 3500 iştirakçı, o cümlədən "Global Fortune 500" siyahısından 29 şirkət qatılıb. Yerli və xarici 400 mindən çox peşəkar ziyarətçi, 3800 media işçisi qeydiyyatdan keçib.

Nüfuzlu tədbirdə Azərbaycandan Baş nazirin müavini, Azərbaycan-Cin Hökumətlərərə Ticarət-Iqtisadi Əməkdaşlıq Komissiyasının həmsədri Şahin Mustafayevin rəhbərliyi ilə dövlət kurumlarının rəhbər şöxslərindən ibarət nümayəndə heyəti iştirak edir.

Qazaxıstan, Özbəkistan, Malaziya və Serbiya da daxil olmaqla, bir neçə ölkənin hökmət başçılarının, yüksəkəvəfəli rəsmi şöxslərin qatıldıqları açılsız mərasimində Çinin Dövlət Şurasının Sədri (Baş nazir)

Li Çian çıxış edərək, sərginin Çin xarici ticarətində, xüsusən də xarici məhsulların və xidmətlərin Çin bazarına girişinin təsviqindən rolundan danışub, ölkənin aqıllıq siyasetinin xarici investorlar və istehsalçılar üçün böyük imkanları yaratdığını deyib. O, Çinin iqtisadi açıqlıq siyasetini, biznes mühitini yaxşılaşdırmağa davam etməyə sadiq olduğunu diqqətə çat-

dir. Sərginin ümumi ekspozisiya sahəsi 420 min kvadratmetrdir. Bura ərzəq və kond tosorrüfatı, avtomobil, "ağlılı sənaye və informasiya texnologiyaları", istehlak malları, tibbi avadanlıq və sağlamlıq məhsulları, xidmətlər ticarəti, innovasiya və inkubasiya bölmələri daxildir. Sərginin ölkələr bölgündə 77 ölkə və beynəlxalq

dir. Sərginin ümumi ekspozisiya sahəsi 420 min kvadratmetrdir. Bura ərzəq və kond tosorrüfatı, avtomobil, "ağlılı sənaye və informasiya texnologiyaları", istehlak malları, tibbi avadanlıq və sağlamlıq məhsulları, xidmətlər ticarəti, innovasiya və inkubasiya bölmələri daxildir. Sərginin ölkələr bölgündə 77 ölkə və beynəlxalq

təqdim edilən tibbi heyət cəlb olunub.

Aksiyası YAP Mərkəzi Aparatı və Səhiyyə Nazirliyinin Respublika Qan Bankının birgə təşkilatlığı ilə baş tutub. Qanvermə aksiyasına Respublika Qan Bankını təmsil edən tibbi heyət cəlb olunub.

Respublika Qan Bankının həkimi Günel Mehdiyeva bildirib ki, aksiyanın məqsədi talassemiya, ırsı qan və digər xəstəliklərdən özüyöt çəkən insanlara yardım etməkdir. Yeni Azərbaycan Partiyasının davamlı olaraq qanvermə aksiyası təşkil etdiyini xatırladı G.Mehdiyeva bu təsəbbüsün humanist xarakter daşıdığını qeyd edib: "Qanvermonin insan sağlığını bir çox faydası var. Burada toplanan qanlılar Respublika Qan Bankında mütəyino olunacaq və aidiyəti üzrə istifadə ediləcək. Belə bir xeyr-xalq təsəbbüsü görə partiyannın rəhbərliyinə, Mərkəzi Aparatına və əməyi keçən hər kəsə təsəkkürümüz bilidirik".

Qeyd edək ki, aksiyada partiyanın Mərkəzi Aparatının öməkdaşları da daxil olmaqla, 300-dən artıq YAP üzvü iştirak edib.

YAP Mərkəzi Aparatında qanvermə aksiyası keçirilib

Noyabrın 5-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Mərkəzi Aparatının inzibati binasında qanvermə aksiyası keçirilib.

Aksiyası YAP Mərkəzi Aparatı və Səhiyyə Nazirliyinin Respublika Qan Bankının birgə təşkilatlığı ilə baş tutub. Qanvermə aksiyasına Respublika Qan Bankını təmsil edən tibbi heyət cəlb olunub.

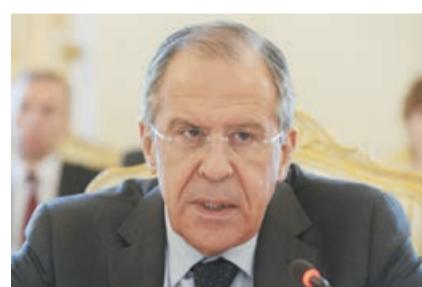
Respublika Qan Bankının həkimi Günel Mehdiyeva bildirib ki, aksiyanın məqsədi talassemiya, ırsı qan və digər xəstəliklərdən özüyöt çəkən insanlara yardım etməkdir. Yeni Azərbaycan Partiyasının davamlı olaraq qanvermə aksiyası təşkil etdiyini xatırladı G.Mehdiyeva

ve ya təsəbbüsün humanist xarakter daşıdığını qeyd edib: "Qanvermonin insan sağlığını bir çox faydası var. Burada toplanan qanlılar Respublika Qan Bankında mütəyino olunacaq və aidiyəti üzrə istifadə ediləcək. Belə bir xeyr-xalq təsəbbüsü görə partiyannın rəhbərliyinə, Mərkəzi Aparatına və əməyi keçən hər kəsə təsəkkürümüz bilidirik".

Qeyd edək ki, aksiyada partiyanın Mərkəzi Aparatının öməkdaşları da daxil olmaqla, 300-dən artıq YAP üzvü iştirak edib.

LAVROV:

"Rusiya Azərbaycan-Ermənistən sübh prosesi çərçivəsində əldə olunan irəliləyişi alqışlayır"

"Vaşinqton və Brüssel Rusiya Ermənistən-Azərbaycan münasibətlərinin normallaşdırılması prosesindən sixişdirib çıxarmaq istəyi regionda tohələkəsizlik tohiddilərinə yalnız artırın".

AZERTAC xəbər verir ki, bu barədə Rusiya Federasiyasının xarici işlər naziri Sergey Lavrov "RƏA Novost" yə bildirib.

"Biz hesab edirik ki, sübh prosesini regional paradiqmdə, döstlər dairəsində - Cənubi Qafqaz ölkələri və qonşu tərəfdəş dövlətlər çərçivəsində, konardan destruktiv müdaxilə istisna olmamaq təsbit etmək vəcidir. Vaşinqton və Brüssel Rusiya Ermənistən-Azərbaycan münasibətlərinin normallaşdırılması prosesindən sixişdirib çıxarmaq istəyi yalnız regionda tohələkəsizlik tohiddilərinə artırır", - deyə XİN rəhbəri bildirib.

Onun sözlərinə görə, ölkəsi əvvəlki kimi Rusiya, Azərbaycan və Ermənistən liderləri arasında 2020-2022-ci illər üçün ətəkləri razılaşmaları osasında Bakı ilə İrəvan arasında danışıqlar uğurla başa çatması üçün danışıqlar aparan hər iki tərəf üçün tələb olunacaq formada və həcmədə tərəfdəş yardımçı göstərməyə hazırlır.

Eyni zamanda nazirin əlavə etdiyi kimi, Rusiya tərəfi İrəvan və Bakını tələsik sübh müqaviləsi bağla-

maga məcbur etmir.

"Bəzən Azərbaycan-Ermənistən sübh prosesi çərçivəsində əldə olunan əhəmiyyətli ətəkləri alqışlayırıq. Hər iki tərəfdən uzun illər davam edən düşməncilik, hərbçi eməliyyat və qurbanları nəzərənələr, normallaşdırılmış ətəkləyiş vətənə etməyin Bakı və İrəvan üçün nə qədər çətin olduğunu bəşər dütürük. Bütün bunlar qarşılıqlı münasib həllər tapmaq üçün tərəflərdən tek-cə əhəmiyyətli seylər deyil, həm də vaxt tələb edir. Bu sabobən Qərib psevdovasitiçələrləndən fərqli olaraq, biz tərəfdəşlərimizi tələsik sübh müqaviləsi bağlamağa sövq etmirmi", - deyə Lavrov qeyd edib.

Lavrovun sözərinə görə, Rusiya tərəfi əmindir ki, "Bakı və İrəvanın məvəqələri, eləcə də "yerlərdə" reallıqlar hərtərəfli nəzəre alınmadan tələsik sübhən əldə olunması heç bir yaxşı nəticəyə gətirib çıxarılmayacaq, əksinə, münəqşənin gərginlik və potensial eskalasiyası nöqtəyi-nəzərindən əlavə risklər yaradacaq".

"Rusiya Cənubi Qafqazda davamlı sübh və sabitlikdə maraqlıdır", - deyə Rusiya Federasiyasının XİN rəhbəri vurğulayıb.

FHN-də COP29-la əlaqədar növbəti müşavirə olub

COP29-un əhəmiyyətindən danışib, mötəbər tədbirin yüksək soviyyədə baş tutacağına əminlənmişdir.

Bu çərçivədə Fövgələdə Hallar Nazirliyinin üzərinə düşən vəzifələri bir daha vurğulanıb. Nəzərənələrin müzakirəsi möqsədi mövəbətən planlı şəkildə yerinə yetirildiyini qeyd edib.

Sonra müşavirədə COP29-a həsr olunmuş Fövgələdə Hallar Nazirliyində yaradılmış qorargahın üzvərinin nazirlikdə tövsiyə olunmuş tədbirlər planı üzrə sonuncu müşavirədən keçən dövr ərzində görülmüş işlərlə əlaqədər geniş məruzələri dirlənilib, mövzu ətrafinda müzakirələr aparılıb.

Müşavirəyə yekun vuran nazir Kəmaləddin Heydərov tədbirlərini bağlı nazirlik qarşısında duran vəzifələrin yüksək soviyyədə icra ediləcəyinə bir daha əminlənmişdir, müvafiq təsdiqlər verib.

COP29 zamanı Ombudsman təsisatı tərəfindən panel müzakirələrin təşkili nəzərdə tutulub

Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) Səbino Əliyevə Cin Xalq Respublikasının Kommunist Partiyasının İntizam Təftişçi üzrə Mərkəzi Komissiyası Katibinin müavini və Milli Nazarət Komissiyasının sədr müavini Liu Xuexinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heytələr keçirilib.

Ombudsman Aparatından AZERTAC-a bildirilər ki, göründü müvəkkil Azərbaycan ilə Cin arası əməkdaşlıq münasibətlərinin müxtəlif sahələrdə yüksək soviyyədə inkişaf etdirildiyini, hər iki tərəfdən bir sira mühüm əhəmiyyətli əsaslı işlərlənən bir sənədən sonra əməkdaşlıq tətbiq etdiriləcək. Bəzən əhəmiyyətli işlərlənən bir sənədən sonra əməkdaşlıq tətbiq etdiriləcək.

Ombudsman mandatı, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi istiqamətində fealiyyəti, eləcə də əsər olunmuş müsəbət təcrübələr barədə qonağı geniş məlumat verib. Bu fealiyyətin daha da təkmiləşdirilməsi istiqamətində beynəlxalq əməkdaşlıq tətbiq etdiriləcək.

Asiya Ombudsmanlar Assosiasiye çərçivəsində üzrə təsisatlarla somoroli öməkdaşlıq olşalarının mövcudluğunu söyləyib.

S. Əliyev həmçinin bir sira xarici ölkələrin ombudsmanları və milli insan hüquqları institutları ilə anlaşma memorandumlarının imzalandığını, bir sira öməli layihələrin həyata keçirildiyini bildirib.

Liu Xuexin cari il iki ölkənin dövlət başçılarının görüşünən keçirildiyini bildirib.

Liu Xuexin cari il iki ölkənin görüşünən keçirildiyini bildirib.

Görüşdə həmçinin qarşılıqlı maraqlı olunmuşdu.

Müvəkkil yaxın günlərdə ölkəmizdə COP29-un keçiriləcəyini

qeyd edib, bu müddət ərzində Ombudsman təsisatı tərəfindən panel müzakirələrin təşkili nəzərdə tutulub.

Liu Xuexin cari il iki ölkənin görüşünən keçirildiyini bildirib.

Liu Xuexin cari il iki ölkənin görüşünən keçirildiyini bildirib.

Görüşdə həmçinin qarşılıqlı maraqlı olunmuşdu.

Müvəkkil yaxın günlərdə ölkəmizdə COP29-un keçiriləcəyini

qeyd edib.

Müvəkkil yaxın günlərdə ölkəmizdə COP29-un keçiriləcəyini

qeyd edib.

Müvəkkil yaxın günlərdə ölkəmizdə COP29-un keçiriləcəyini

qeyd edib.

Müvəkkil yaxın günlərdə ölkəmizdə COP29-un keçiriləcəyini

qeyd edib.

Müvəkkil yaxın günlərdə ölkəmizdə COP29-un keçiriləcəyini

qeyd edib.

Müvəkkil yaxın günlərdə ölkəmizdə COP29-un keçiriləcəyini

qeyd edib.

Müvəkkil yaxın günlərdə ölkəmizdə COP29-un keçiriləcəyini

qeyd edib.

Müvəkkil yaxın günlərdə ölkəmizdə COP29-un keçiriləcəyini

qeyd edib.

Müvəkkil yaxın günlərdə ölkəmizdə COP29-un keçiriləcəyini

qeyd edib.

Müvəkkil yaxın günlərdə ölkəmizdə COP29-un keçiriləcəyini

qeyd edib.

Müvəkkil yaxın günlərdə ölkəmizdə COP29-un keçiriləcəyini

qeyd edib.

Müvəkkil yaxın günlərdə ölkəmizdə COP29-un keçiriləcəyini

qeyd edib.

Müvəkkil yaxın günlərdə ölkəmizdə COP29-un keçiriləcəyini

qeyd edib.

44 günlük Zəfər müharibəsindən nə qədər danışsaq, nə qədər yazsaq, yeno də azdur!

- Çünkü bu, xalqımızın möhtəşəm qələbəsidir!
- Çünkü bu, dövlətəmizin möhtəşəm qələbəsidir!
- Çünkü bu, ordumuzun möhtəşəm qələbəsidir!
- Çünkü bu, Zəfərin baş memarı Müzəffər Ali Baş Komandanımızın möhtəşəm qələbəsidir!

Bu qələbə sayısında Azərbaycan beş sərədə ilk dəfə olaraq itirdiyi torpaqları geri qayıtdı!

Bu qələbə sayısında Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev ikincişəhər Qarabağ münaqişəsinə birdəfəlik son qoydu!

Bu qələbə sayısında Azərbaycan Ordusu qalib orduya, Azərbaycan xalqı müzəffər xalqa çevrildi!

44 günlü Vətən müharibəsində Azərbaycan Ordusu təkcə Ermenistan ordusunu biabırçı meğlubiyətə uğradı...

Azərbaycan həm də Ermənistannın havadarlarına və müdafiəçilərinə, dünya ermənililiyinə sərsidəci möğləbiyyət acısim yaşatdır!

Ermeni həqiqitləri layiq olduları "zavallı", "məzəlüm" günü qoyma!

Dünya qalib xalqın, qalib dövlətin və qalib ordunun kimə məxsusluğununu əyani şəkildə gördü!

Lakin uğur vo qələbələrinə təkə 44 günə bitmod!

❖ ❖ ❖

Ermeni pörəstlər ATƏT-in Minsk qrupunun dili ilə daim bayan edirdilər: "Münaqişənin mühərribə yolu ilə hallı yoxdur".

Bununla onlar bizi torpaqları gücləndirmək istəyindən çıxıldırımlar vo horbi erməniyyatla başlayacağımız halda dünya qınağı qarşısında qoymaq niyyətlərini gizlətmirdilər.

Xocalı qatili Serjik Sorkisyan iso "alim"lik nümayis etdirirken özünü "ermənilərlə azərbaycanlıların birgə yasamalarının genetik cəhətdən mümkünsüzliyi" tezisini utamadan isbat etmişdi.

(Nədənə dövlət departamentində makət yazaraz ermənilər Qarabağ qaytarmasına kömək isteyen ABŞ konqresmeni Serjikin bu "elmi əsərləndirme"sinə unudublar.)

Ermənistannın əzəmətli müdafiə naziri Tonoyan iso açıq hədə-qorxuya keçirək "yeni mühərribə - yeni oraziları tələbatlı olacaqdır!" - deyirdi.

Sorusu yeni baş nazır Paşinyan iso bütünə deyilənlərə vətən vuraraq "Qarabağ Ermənistandır və nöqtə" söylədi!

Bunundan da iki müümət mövqəmi açıqlaması oldu:

- Ermənistən sühə yolu ilə torpaq qaytarmaq niyyətində deyil.
- Mühərribə başlanacağı halda havadarlarına güvənərək işğal orazılardan dəha da genişləndirmək güclündən və imkanlarından.

Lakin son öz söyldimini say...

❖ ❖ ❖

Otuz il erməni işgalində qalan Azərbaycan torpaqlarının azad edilməsi dörd müümət mərhələdən keçmişdir.

Birinci, Ulu Öndər Heydər Əliyevin yenidən ölkə rəhbərliyinə qayıdış ilə əlamətdar olan və Qurtuluşdan başlayınlı mərhəlo.

İkinci, şiddəti və qanlı döyuşlərin baş verdiyi 44 günlük horbi əməliyyatlar vo Rusianın vasitəciliyi ilə kaptılışya akti sıvari üçtərəflə Boyanatın imzalanması.

Üçüncü, ülənə əməliyyatı sayında Laçın döhləzinin qapadalarla Azərbaycan Ordusunun nəzarətinə keçməsi, Qarabağ separatçılarını vo terrorçularını qidalandıran şəhərənəkliş.

Dördüncü, yüksək peşəkarlıq səviyyəsində aparıllarətəməni 23 saat davam edən lokal xarakterli antiterror tədbirləri, terroru vo separatiqların ağ bayraq qaldırıraq toslım olmaları vo orazımızı dinc şəkildə tərk etmələr.

Bundan sonra tam qələbənə başa çatdırın daha iki müümət hadisə də bas vermişdi.

Birinci, öhdəsinə götürdüyü missiyanın yerinə yero ne yeter bilməyə RSK-nin dinc şəkildə, məhrəbancasına yola salıbmış.

İkinci, bu gənədək davam edən Böyük qayıdışçılarında keçmiş məcburi kökünlərin doğma yurd-yuvalarına qaytarılması.

❖ ❖ ❖

Hamının qəbul etdiyi həqiqət budur ki, möhtəşəm Zəfərin taməli Ulu Öndər Heydər Əliyevin ölkə rəhbərliyinə qayıdış ilə əlamətdar olan Qurtuluş günündən qoymulmuşdur!

Azərbaycan deklarativ müstəqillik qazandığı gündən 15 iyun 1993-cü ilədək daim itirə-itirə gəlməmişdir.

Ölkədə xoş vo anarxiya həyatın normal ahongını pozmuş, iqatisadiyyat dağılışlı ÜDM istehsalı aşağı düşməs, heç bir iqtidár tərəfindən torpaqların müdafiəsi tomin olunmamış, ordu yaradılmış, düzgün daxili vo xərici siyaset xətti formalasdırılmamışdır.

Ulu Öndər Heydər Əliyev hər şəyə yenidən başlamalı olsu:

- Mühərribə atəşkəsə nail olunaraq yeni orazılardan işğalının qarşısı alındı;
- Qanunsuz silahlı dəstələr tərk-silah edilərək əhalidəki külli miqdarla silah-sursat yüksəldi;
- İki dəfə - 1994-cü ilin oktyabr vo 1995-ci ilin mart aylarında dövlət cəvrişili cəhdələrinin qarşısı alındı;
- "Osřin müvəqqət" imzalanaraq ölkənin goləcək iqatisadi inkişafının temsil qoyuldu;
- Ölkənin yeni Konstitusiyası qəbul edildi, bazar iqatisadiyyatına keçidi başlandı;
- Dövləto vo milli maraqlara xidmət edən daxili vo xərici siyaset xətti müsəyyənlərdən qaldırıldı;
- Ordu quruculuğuna başlanıldı, 1994-cü ilin yanvarında Horadiz qəsəbəsi daxil 22 kənd erməni işğalından geri alındı;
- Ən osası, Ulu Öndərimiz Azərbaycan torpaqlarının erməni işğalından qurtarılması missiyasını yerinə yetirə biləcək qohromanı - siyasi varisini yetişdirərək ölkənin goləcək taleyini etibarlı əllərə təpşirdi!

ATƏT-in Minsk qrupu vasitəsilə səmərasız sühə dənisiqləri davam etdirən Azərbaycan hərb variantına da hazırlığını dayanmadan davam etdirirdi.

44 günlük zəfərdən sonrakı 1044 gün

Bir də möhtəşəm quruculuq işləri

❖ ❖ ❖

Azərbaycan Prezidenti seçildiyi ilk günlərdən İlham Əliyev daim xalqla açıq danışmış, verdiyi vədəri şərəflə yerinə yetirmişdir.

Torpaqların işğali ilə bağlı dediklorunu defololar tökrətmişdir:

- Biz bir qarış torpağımızı belə düşmən işğalında qoymayaçaqı!
- Azərbaycan orazisində ikinci erməni dövləti yaradılmasına yol verməyacəyik!
- Sülh ilə ilə baş tutmasa, torpaqlarımızı digər vəsətərlə azad edəcəyik!

Ösəs milli ideya ölkənin orası bütövlüyünün təmin ediləcədi.

Lakin ölkə daxilində öz həllini gözłożen kifayət qoşdırıq dərəcə problemlərə vərdi.

On böyük çətinlik işə ölkə daxilində mövcud olan bir milyonad qəqən və məcburi kökünlərlə bağlı idi.

Regionlarda da vəziyyət ürəkənən deyildi: işsizlik hökm sürür, sahibkarlıq zəif inkişaf edir, elektrik enerjisi müyyən fasillerərə verilir, qazlaşdırma aşağı soviyyəyidə və səs.

Neft gələrləri hələ büdcəyə daxil olmadıqdan problemələrin sıriştə həlli çətinliklərə yaradırdı.

Lakin canab İlham Əliyev bütün çətinliklərin öhdəsindən uğurla goldı!

Regionlarda sosial-iqtisadi inkişafına dair dörd dövlət programı qobul edilərək müvəffəqiyətə yero yeri yeri təqdim edildi.

• 116 qəçqın şəhərciyi vo yaşıyış kompleksi tikilər 300 mindən çox məcburi köküñən orada moskunlaşdırıldı.

• Yeni yol infrastruktur yaradıldı, işsizlik vo yoxsulluq 40-50 fazıldan 4-5 fazıdək endirildi, bölgələrin fasiləsiz elektrik enerjisi ilə teminat qaydaya salındı, ölkə üzrə qazlaşdırma 96 faizi çatdırıldı.

• İqtisadiyyat diversifikasiyası həyata keçirildi, qeyri-neft sektor inkişaf etdirildi, ölkənin iqtisadi güci artırıldı, insanların sosial rifahi osası şəkildə yaxşılaşdırıldı.

• Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzu da yüksəldildi, uzaqdən xəriç vo qazın inkişaf edir, elektrik enerjisi müyyən fasillerərə verilir, qazlaşdırma aşağı soviyyəyidə və səs.

Nefi gələrləri hələ büdcəyə daxil olmadıqdan problemələrin sıriştə həlli çətinliklərə yaradırdı.

Lakin canab İlham Əliyev bütün çətinliklərin öhdəsindən ugurla goldı!

Regionlarda da vəziyyət ürəkənən deyildi: işsizlik hökm sürür, sahibkarlıq zəif inkişaf edir, elektrik enerjisi müyyən fasillerərə verilir, qazlaşdırma aşağı soviyyəyidə və səs.

Jurnalistlərin öksəriyyəti ermənipəroşt mövqedən çıxış edərək Azərbaycan atəşkəsini təqdim etdi.

10 noyabr 2020-ci ilə Rusiya Prezidenti V.Putinin vəsiatçılığı ilə Ermənistən baş naziri N.Paşinyan kapıtlıyalıya aktı sıvari üçtərəfli Bəyanatı imzaladı!

44 gün arzdı Azərbaycan Ordusu daim hücum etdi, yalnız irali getdi: nə dayandı, nə də geri çəkildi!

Bələdlik, 44 günlük Zəfərin davamı olaraq ölkəmizin orası bütövlüyü də tam tomin olundu!

Ermenistən "domir yumruq"un ikinci zorbəsindən dəqiqələrə qədər!

Özlərinə "artsax" adı qoyan separatçı rejim fəaliyyəti dəvam etdirir, qondarın qurumun "silahlı qüvvələri" tar-k-silah olunur, Ermənistənə məxsus hərbi birləşmələr orazılırlar.

Həttə iş o yərə çatdı ki, separatçı rejim yenidən özüne qədər!

Media Təhlil Mərkəzinin apardığı araşdırılmalara görə:

- Vətən qaydan keçmiş məcburi kökünlərin miqyasına görə Füzuli şəhəri birinci yerdədir: 822 ailə vo 1012 nəfər.
- Laçın şəhəri ikinci sıradır: burada 570 ailə vo 2090 soyadınları moskunlaşdırıldı.
- Keçmiş məcburi kökünlərinlik ilə olaraq döndükləri Zəngilanın Ağlı kəndi isə 175 ailənin vo ya 781 nəfərin daimi yaşayış yerindədir.
- Moderniyət paytaxtıdır. Şuşa isə 204 ailənin vo ya 763 keçmiş sakınınları yenidən qoyuna alıb.

Böyük qayıdış programı sərətlə icra olunur, doğma yurda daqədə tez qaytmak arzusunda olanların istəyi reallaşır.

Azərbaycan bu sahədə - işğaldən azad edilmiş orazılırların dirçəldilmesi vo yenidən moskunlaşdırılmasında da yeni rekordlara imza atır!

❖ ❖ ❖

9863 gün həsrətə yaşıdıq, arzularla yaşıdıq!

9863 gün ümidi yaşıdıq, intizərlər yaşıdıq!

9863 gün özəz çəkdi, sixnti içində yaşıdıq!

Kor dünənə nə bizi gördü, nə dərədimiz çərə qıldı!

Nə halimus yanın olsu, nə yadına salan!

Nə dadımıza çatan olsu, nə sözümüzü deyən!

Tanrırdan və öz dövlətimizdən başqa kimə biza acımadı...

Sən demə, demokratiya da, BMT qətnamələri vo bəyanatlar da, beynəlxalq hüquq vo beynəlxalq toşkilatlar da yalanıklı idarətlərinə ol alotharılmışdır.

Sonda Allah özü biza rəhm etdi.

• İlham Əliyev kimi müdrik, qətiyyətli vo principial Prezident yetirdi!

• İlham Əliyev rəhbərliyi ilə 44 gün ərzində BMT-nin 30 ilədən müddətdə icra edə bilmədiyi 4 qətnaməsi yero yetirildi!

• İlham Əliyev rəhbərliyi ilə Azərbaycan Silahlı Qüvvələri Ermənistən ordusunu dərzi təqib etdi.

• İlham Əliyev rəhbərliyi ilə 20 sentyabrda Azərbaycanın dəvət suverenliyi vo konstitusiya əsərləri dərəcədən qəbul edildi.

• 15 noyabr 2024-cü ilə 2025-ci ilədən 1088 gün ərzində bütün parametrlərlə üzrə möhtəşəm qələbə ilə başa çatdırılmış oldu!

15 iyun 2024-cü ilə 2025-ci ilədən 1088 gün ərzində bütün parametrlərlə üzrə möhtəşəm qələbə ilə başa çatdırılmış oldu!

15 iyun 2024-cü ilə 2025-ci il

6 Noyabr Bakı Metropoliteni İşçilərinin Peşə Bayramıdır

57 il yerin altı ilə

1967-ci il noyabrın 6-da paytaxt sakinləri şəhərdəki "Baksovet" deyilən ərazidə ilk döfə yerin altına endilər. Həmin gün Bakı Metropoliteni "Bakı soveti" adlanan stansiyada öz qapılını şərnişinlərin üzünə açdı. Buna nüdənə metroya malik şəhərlər sırasında 34-cü olan Bakı Metropoliteni yerin altı ilə uzun bir səfərə çıxdı.

Bakı Metropoliteninin tarixinə ictimai-siyasi aspektindən yanaşıdırda onu üç mərhələyə bölmək olar: Ulu Öndər Heydər Əliyevdən əvvəlki dövri, Heydər Əliyev dövrü və Prezident İlham Əliyev dövrü. Bakı metronunun birinci sahəsi istifadəyə verildikdən sonra tikintinin davam etdirilməsi sual altında qalmışdı. Moskva tıkkintin maliyyə cəhətindən özünü doğrultmasına, eləcə də tikintinin respublikanın öz vəsaiti hesabına aparılması tələb edirdi. İnşaat xərclərinin aşağı salınması üçün Norimanov stansiyasından sonra metro tikintisinin es-takada üsulunun töbük olunmasının tek-lif olundu. Bu variant qəbul edilsədi, indi Bakıdakı evlərin damları üzərindən elektrik qatarları şütiyəcəkdir.

Xoşbəxtlikdən 1969-cu ilin iyul ayında respublika rəhbərliyinə Heydər Əliyev geldi və bütün məsələləri

arasındırdıqdan sonra işi şəxsi nozarəti-nə götürdü. Ulu Öndər vaxt itirmədən Azərbaycanın perspektivlərinə istiqamətlənən planlardan biri olan nəqliyyat sisteminin, xüsusun Bakıda şərnişin nəqliyyatının problemlərinin həlli istiqamətində gərəkliliyi addımlar atdı. Respublika rəhbəri dünya təcrübəsinin on müttəqəqqi sistemlərini arasındırdıqdan sonra voziyiyətdən çıxış yoxlu metropolitenin inkişaf etdirilməsindən gördü.

Bu gün Bakı Metropoliteninin 23 stansiyası fəaliyyət göstərir. Məvcud xətərlərin üzvlüyü 34,56 kilometr çatır. Prezident İlham Əliyev metropolitenin inkişafına, əhatə dairəsinin genişləndirilməsinə böyük diqqət yetirir. Bu diqqətin yaşandıra son 10 ilde 4,9 kilometr yeni metro xətti inşa olunub, "İçərişəhər", "Koroğlu", "28 May" stansiyaları yenidən qurulub,

2006-ci ildən etibarən köhnə jeton ödəmə sisteminin əvvəzində yeni RFID kartlar töbük edilməye başlayıb, yeni müasir qatarlar alımb və bu proses davam edir. "Qlobalnaya Transportnye Reşeniya" MMC ilə "Bakı Metropoliteni" QSC arasında bağlanmış müqaviləyə osasan, 2024-2026-ci illər orzında 65 yeni vagonun (13 qatar tərkibi) istehsal edilərək Bakı Metropoliteninə göndərilməsi nəzərdə tutulur. Həmin müqaviləyə görə, 2024-cü ilde 35 (7 qatar tərkibi), 2025-ci ilde 20 (4 qatar tərkibi), 2026-ci ilde 10

vagon (2 qatar tərkibi) istehsal edilməlidir. Qeyd edək ki, "81-765 B/766 B" serialı qatar tərkibi innovasiyaların əksinə, 4-cü nösnə mənsubdur. Yeni nəsil qatarların hər birinə baş vagonları 315, orta vagonları 329 şərnişin üçün hesablanmış. Baş vagonlarda 38, orta vagonlarda 44 oturacaq var. Vagonların qapıları daha genişdir. Qatarlarda əlil arabaları, iki yüksək və yaşlı arabalar üçün çox funksiyalı zonalar, mikroqlım nəzarəti, videomühəsibə, interaktiv şərnişin mölumatlaşdırma sistemləri, mobil cihazlar

üçün USB portları, orijinal işıq qrafikası mövcuddur. Vagonlar hermetik olduğunda gərəkli səs-küsysüdür və istilik izolyasiyasına malikdir. Əvvəlki nəsil qatarlarla müqayisədə vagondan vagona birləşə keçidlər şərnişinlərin qatara boyunca hərəkətinə tömən edir. Bakıya götərilmiş 7 qatardan 5-nin yığıla-raq komplektləşdirilməsi, sazlanması və sınaq işləri artıq başa çatdırılıb. Daha 2 qatarın xətti buraxılmışdır noyabrın 8-na qədər tömən ediləcək. Yeni qatarlar nezərə alınmaqla, Bakı Metropoliteninin vagon parkında innovasiyalar baxımdan sunucu-noslu mənsub vagonların ümumi sayı 150-yə çatdırılıb.

Yerin altı ilə 57 ilər yələnən Bakı Metropoliteni bundan sonra da paytaxt sakinlərinə və gonaqlara xidmət edəcək və hələ uzun illər on tohľüs-siz ictimai nəqliyyat növü olaraq qala-caq. Bu məsələdə metropoliten işçilərinə yeni uğurlar arzulayıraq.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

BP ilin üç rübüünün hesabatını verib: hasilat və ixrac uğurla davam edir

BP şirkəti Azərbaycanda əməliyyatlılıq etdiyi neft-qaz və ixrac layihələri, eləcə də həyata keçirdiyi sosial proqramlar üzrə bəriliş rübü orzində qazanılan nəqliyyatlar barədə məlumat yayıb.

Məlumatda bildirilir ki, "Azəri-Çıraq-Güneşli" (AÇG) yataqlarından stabil hasılət təhlükəsiz və etibarlı şəkildə davam edir. İlk üç rübü orzində bəriliş rübü orzində yataqlardan ümumi hasılət - "Çıraq" (23 min), "Mərkəzi Azori" (96 min 500), "Qəribi Azori" (75 min 500), "Şərqi Azori" (51 min), "Dörrinsulu Güneşli" (57 min 400), "Qəribi Çıraq" (29 min 100) və ACE (6 min 500) platformalarından birləşdikdə - gündə orta hasılabla 339 min barrel və ya ümumi məlumat toxminən 93 milyon barrel, yəni 13 milyon ton olub.

Hazırda AÇG-də ümumiyyətkdə 147 neft hasıləti quyuşus, 47 su injektoru quyuşu və səkiz kəz qaz injektoru quyuşu istisnərdir. ACE-dən ilk neft ötən ilin so-

nunda platformadan qazılmağa başlanmış birinci quydan əldə edilib. Platformada hazırda iki quydan gündə toxminən 19 min barrel neft hasilət olunur. Bu ilin sonuna kimi dənə bir hasılət quyuşusunun istismara verilməsi planlaşdırılır ki, buna nüanla ACE-dən hasılətin tədricən artaraq ilin sonuna gündə toxminən 24 min barrel qaz hasilətinin 2025-ci ilde olacaq gözlənilir.

AÇG-də bir səra yeniliklər

bəst təbii qaz (STQ) ehtiyatlarında köşfiyyat, qiymətləndirilməsi, işləməsi, hasilatı ilə bağlı işləri iştirakçılarla məqsədilə AÇG üzrə məvcud hasilətin pay bölgüsü sazişinə yeri bərələməz.

AÇG-nin STQ ehtiyatlarının təqribən 4 trilyon kubmetrədən çox olduğunu bildirir. Quyu məvcud "Qəribi Çıraq" platformasından qazlır ve ilk qaz hasilətinin 2024-ci ilde təqribən 24 min barrel olacaq gözlənilir.

ACE platformasının təhlükəsiz şəkildə işə salınması 2017-ci ilde AÇG üzrə Hasılətin Pay Bölüğü haqqında Sa-zişin müddətinin uzadılmasına dənən sonra AÇG tərəfdəşərinin qəbul etdiyi ilk böyük investisiya qərarının reallaşmasıdır. Sentyabrda isə AÇG-deki sə-

yon standart kubmetrdir. Ümumi qaz emalı və ixracı gücü isə (AÇG səmt qazı da daxil olmaqla) gündəlik təqribən 100 milyon standart kubmetrdir.

İlk üç rübü orzində terminal toxminən 166 milyon barrel neft və kondensat, o cümlədən 165 milyon barrel Heydər Əliyev adıma Baki-Tbilisi-Ceyhan (BTC) osas ixrac boru koməri vasitəsilə və toxminən 1 milyon barrel Qərb İxrac Boru Koməri marşrutu vasitəsilə neqlədi.

Qaz terminalından toxminən 166 milyon barrel neft və kondensat, o cümlədən 165 milyon barrel Heydər Əliyev adıma Baki-Tbilisi-Ceyhan (BTC) osas ixrac boru koməri (CQBKG) və terminalın qaz emalı obyektlərini "Azəri-qaz"ın qazpaylaşdırma sistemi ilə birləşdirən Azərbaycana məxsus qaz koməri ilə ixrac olunur.

İlk üç rübü orzində terminal toxminən 166 milyon barrel neft və kondensat, o cümlədən 165 milyon barrel Heydər Əliyev adıma Baki-Tbilisi-Ceyhan (BTC) osas ixrac boru koməri (CQBKG) və terminalın qaz emalı obyektlərini "Azəri-qaz"ın qazpaylaşdırma sistemi ilə birləşdirən Azərbaycana məxsus qaz koməri ilə ixrac olunur.

Bundan əlavə, BP ayrıca

bir şirkət kimi öz adından

Azərbaycanda sponsorluq etdiyi

layihələrə ilə ilk üç rübü orzində təqribən 1 milyon dollar vəsait xərçəlib.

BP və tərəfdəşələri bu proq-

rəmləri genişləyərək əməliyyat-

lərinə ayrılmaz bir hissəsi

hesab edir, onları davam şə-

kildə həyata keçirirler.

Əməliyyatçı şirkətin hesabında BTC, "Şahdəniz" layihələri çərçivəsində, eləcə də geoloji köşfiyyat sahəsində aparılan işlər haqqında geniş məlumat var. Məlumatda həmçinin bildirilir ki, 2024-cü ilin ilk üç rübündə BP və onun əməliyyatçısı olduğu birgə layihələrə tərəfdəşələr belə sosial investisiya layihələrinə Azərbaycanda təqribən 0,8 milyon dollar vəsait xərçəlib.

İlk üç rübü orzində layihələrə tərəfdəşələr 166 milyon barrel neft və kondensat, o cümlədən 165 milyon barrel Heydər Əliyev adıma Baki-Tbilisi-Ceyhan (BTC) osas ixrac boru koməri (CQBKG) və terminalın qaz emalı obyektlərini "Azəri-qaz"ın qazpaylaşdırma sistemi ilə birləşdirən Azərbaycana məxsus qaz koməri ilə ixrac olunur.

İlk üç rübü orzində terminal toxminən 166 milyon barrel neft və kondensat, o cümlədən 165 milyon barrel Heydər Əliyev adıma Baki-Tbilisi-Ceyhan (BTC) osas ixrac boru koməri (CQBKG) və terminalın qaz emalı obyektlərini "Azəri-qaz"ın qazpaylaşdırma sistemi ilə birləşdirən Azərbaycana məxsus qaz koməri ilə ixrac olunur.

Bundan əlavə, BP ayrıca

bir şirkət kimi öz adından

Azərbaycanda sponsorluq etdiyi

layihələrə ilə ilk üç rübü orzində təqribən 1 milyon dollar vəsait xərçəlib.

Qubadlı-Laçın istiqamətində

erməni silahlıları mövqelərini

ataraq qəciblər

Düşmənin azad olunan kəndlərinin

videogörüntüləri yayılıb

Müdafiə Nazirliyinin Hərbi İnforsasiya Mərkəzində bri-

finq keçirilib. Qeyd edilir ki, əsasən cəbhənin Ağdərə, Ağdam, Xocavənd və Qubadlı istiqamətlərində Azərbay-

canın nöqtələrinin surdulması üzrə cavab tədbirləri görü-

lüb. Gecə orzində Goranboy rayonunun Tapqaraqçunu

kəndi də düşmən tərəfindən artilleriya atışına tutulub.

6 noyabr 2020-ci il

ZƏFƏR gündəliyi

noyabr 2020-ci il

Erməni hərbçiləri
bir-birini güllələyib

Noyabr 6-na keçən gecə Ermənistən silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində Azərbay-

canın nöqtələrinin surdulması üzrə cavab tədbirləri görü-

lüb. Döyü əməliyyatları müxtəlif intensivlikle, osasən cəbhənin Ağdərə, Ağdam, Xocavənd və Qubadlı istiqamətlərində davam edib. Düşmən cəbhənin bozı sahələrində şəxsi heyət və horbi texnikada itkilər verərək geri çökilməyə məcbur edilib.

Tərtər və Goranboy atəşə tutulub

Saat 08:00-dan başlayaraq Ermənistən silahlı qüvvələrinin bölmələri Tərtər şəhərini, rayonun Qazyan və Hüsnəli kəndlərini atışa tutur.

Azərbaycan Ordusunun bölmələri tərəfindən düşmən atış nöqtələrinin surdulması üzrə cavab tədbirləri görü-

lüb. Gecə orzində Goranboy rayonunun Tapqaraqçunu

kəndi də düşmən tərəfindən artilleriya atışına tutulub.

**Düşmənin komandir heyəti daxil
olmaqla, xeyli sayı
canlı qüvvəsi məhv edilib**

Müdafiə Nazirliyinin Hərbi İnforsasiya Mərkəzində bri-

finq keçirilib. Qeyd edilir ki, əsasən cəbhənin Ağdərə, Ağ-

dam, Xocavənd və Qubadlı istiqamətlərində gedən döyü

əməliyyatlarında düşmən bölmələri şəxsi heyət və texnika

sarışan itkilər verərək geri çökilməyə məcbur edilib.

Ordumuz Ağdam və Ağdərə istiqamətlərində pusuya salmaqla və atış zərbələri ilə düşmənərək hərbi kolonunu, artilleriya batareyasını və silah-sursat anbarını darmadağın edib. Düşmənərin komandir heyəti daxil olmaqla, xeyli sayı canlı qüvvəsi, bir rabitə avtomobili, sursatla dolu iki "KamAZ" maşını və qoşqusunda top olan üç "Ural" maşını, xeyli sayı digər sursat və artilleriya qurğuları məhv edilib.

**Qubadlı-Laçın istiqamətində
erməni silahlıları mövqelərini
ataraq qəciblər**

Düşmənərin Tərtərin işgal olunmuş Göyər xəndinən əra-

zisində mınacları atışa tutulmuş daşıq atışları ilə möhv edilib.

AZERBAIJAN COP29

Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili 2024

Muxtar Babayev Çinin müvəqqəti işlər vəkili ilə COP29-a hazırlıq tədbirlərini müzakirə edib

Ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev Çin Xalq Respublikasının Azərbaycan Respublikasındakı müvəqqəti işlər vəkili Dinq Tao ilə görüşüb.

Ekologiya və təbii sərvətlər Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZERTAC-a verilən məlumatda görür, görüş zamanı noyabrın 11-22-də Azərbaycanda keçiriləcək BMT-nin İqlim Döyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) hazırlıq tədbirləri etrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Salva PAPUASVİLİ: "COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi böyük tarixi hadisədir"

"COP29 kimi mötəbər beynəlxalq tədbirin Azərbaycanda keçirilməsi böyük tarixi hadisədir. Bu, eyni zamanda Azərbaycanın dünyada yüksək nüfuzunu göstəricisidir".

Bu sözləri AZERTAC-a Gürçüstan parlamentinin Sədri Şalva Papuasvili söyləyib. Onun sözlərinə görə, bu, eyni zamanda Azərbaycanın beynəlxalq tədbirləri keçirməkdə böyük təcrübəsinin olduğunu nümayiş etdirir.

"Mən Azərbaycana COP29-u yüksək seviyyədə və uğurla keçirməsinə arzu edirəm. Bakıda olarkən müxtəlif məkanlarda bu böyük tədbir hazırlıq işlərinin necə getdiyini gördüm. Ona görə də, ominom ki, bu konfrans on yüksək seviyədə keçiriləcək və tarixə həkk olunacaq", - deyən Ş.Papuasvili bu işdə Azərbaycana uğurlar arzulayıb.

Türkiyəli ekspert: "COP29-un qərarları ekoloji sahədə daha cəsarətli addımların əsası ola bilər"

Türkiyənin Sabancı Universitetinin iqlim tedqiqatları üzrə əlaqələndiricisi, elmlər doktoru Ümit Şahin AZERTAC-a müsahibəsində BMT-nin İqlim Döyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) ilə bağlı gözənlərini bölüşüb.

- Paris Səzisinin tələbləri, COP28 və Gələcək Pakının qərarları fərqli beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən atılan bütün addımlara baxmayaraq, ekoloji sahədə global əməkdaşlıq yoxdur. Dövlətlər öz əhdəliklərinə yərینə yetirməyi gecikdir. Sizcə, COP29 platforması biza vəziyyəti dəyişməyə və bəşarıyyət üçün sırası nöqtəsinə əvvələmeye imkan verəcəknə?

- BMT-nin bundan övəl Dubayda keçirilən iqlim konfransı (COP28) zamanı ilk dəfə olaraq qazıntı yanacaqları qlobal istileşmənin osasə sabebi kimi tənimib. Eyni zamanda COP28-in yekun sonindən dənən yanacağı istehlakının azaldılması üzrə rəsəd olub. Qazıntı yanacağı istehsal edən bir ölkədə təşkil edilən konfrans zamanı belə bir qazıntı qəbul edilməsi olamadırdı.

Eyni zamanda fakt budur ki, enerji şirkətlərinin lobilləri dövlətlərin ekoloji öhdəliklərinin icrasını ləngidir. Baxmayaraq ki, 2030-cu ilə qədər bərpəpalunan enerji mənbələrindən enerji istehsalının üç dəfə artırılması, eləcə də Beynəlxalq Enerji Agentliyinin 2023 və 2024-cü illərdə külək və günəş enerjisi güclü rekord artımı dair hesabatları yaxın illərdə və ya nadancaq istifadənin sona çatdırılmasına proqnozlaşdırmağa hər cür osas verir.

Belo göründür ki, COP29 çərçivəsində sıçraşışlı 2050-ci ilə qədər qazıntı yanacaqlarından tamamilə imtiyana etmək qərarı ola bilər. Belə bir ad-

dim enerji şirkətlərinin yaxın gelecekdə digər fəaliyyət sahələrini keçməsi-ne siqnal olacaq və dövlətlər ətraf mühitin mühafizəsi məsələlərindən qazıntıya addımlar üçün əsaslar olda edəcəklər.

Bakıda keçiriləcək COP29 həmdə iqlim maliyyəsi sahəsində mühüm qərarların qəbulu üzrə müüm platforma olacaq. Üstəlik, məsələ "Yeni Kollektiv Kəmiyyət Hədəfi" ilə bağlı razılışma ilə möhdudlaşmamalıdır. İnkıfət etməkədən ölkələr üçün illik maliyyənən azı 1 milyard dollara qədər artırılmalıdır. Bunun COP29-da en çox müzakirə edilən məsələlərdən biri olacaq gözənlər.

Əgər iqlimin maliyyələşdirilməsi artırılsa, eləcə də təbii fəlakətlər noticasında yaranan itki və zərərən uyğunlaşma və kompensasiya üzrə effektif mexanizmi yaradılsa, homçının dövlətlərin təmənnəsiz əsasda təhəfə verdikləri təqdirdə iqlim gündəliyi ilə bağlı bir çox problemlər aradan qalxa bilər.

Bəlkələ, 2025-ci ilde dövlətlər daha iddialı NDCs-ləri - İqlim Döyişkiliyi ilə Mübarizə üçün Milli Səviyyədə Təhəfələr dəre edə bilər.

Bu baxımdan, COP29-a evsahibliyi edən ölkə kimi Azərbaycanın qazıntıya hasıl edən dövlətləri iqlim maliyyəsi donorları sırasına daxil etmək təşəbbüsü xüsusi oləhməyyəti görürün.

- Coxsayı iqlim sazişlərindən iştirak və aktiv ekoloji siyasiyalardan sayısında Türkəy haqlı olaraq ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində aparcı ölkələr sırasında yer alır. Eyni zamanda Ankara'nın 2025-ci ilədək istixana qazı emissiyalarını sıfır endirmək məqsəddindən çox uzag olduğunu qəbul etmək lazımdır. COP29 Türkəyini bu məqsədə yaxınlaşdırma bilərmi?

- Türkəyən hazırladığı ilk və yenilənmiş NDCs-ə atmosferə emissiyalarının azaldılması ilə bağlı real öhdəliklər daxil edilməyib və bunu görə də "qeyri-kəfə" olub. 2025-ci ilde Ankara daha bir oxşar sonədi dərc etməyi planlaşdırır (NDC 3.0).

Qarsıdan gələn NDCs-də 2053-cü ilə qədər emissiyaların sıfırlanması hədəfi nezərə almıllı və bunu görə də 2035-ci ilə qədər olan dövr üçün havanın cırklamasının azaldılması öhdəliyi daxil edilməlidir. Bundan eləvə, sonoda kömürdən istifadənin mərhələli şəkildə dayandırılması üzrə addımların rəsədi cədvəli oks olunmalıdır.

Türkəyən Enerji və Təbii Sərvətlər Nazirliyi bu yaxınlarda ölkənin bərpəpalunan enerji mənbələri sahəsində yenilənmiş programını elan edib. Bu program 2035-ci ilə qədər külək, güneş və su-elektrik stansiyalarının gücünün dörd dəfə artırılmasını nəzərdə tutur.

Bu, çox mühüm hədəfdər. Köləm istehlakının mərhələli şəkildə dayandırılması, həbelə sonayə və nəqliyyat üçün güclü ekoloji hədəflərin inkıfə ilə birlikdə Türkəyə havannın cırklamasının sürətlə azalacağını göyrəcək. Ölkənin mödənən yanacağı yataqları ilə deyil, bərpəpalunan enerji mənbələri ilə zəngindir. Eyni zamanda, Türkəy iqtisadi inkişafına tekan verir.

Mədən yanacaqlarının mərhələli şəkildə loğv edilməsinə dair qərarla bağlı müzakirələr ilə dəfə olaraq elmi ictimaliyət və ictimai toşkilatlar tərəfindən başladılıb. Ona görə də universitetlər və QHT-lərə fəaliyyət göstərmək üçün daha geniş imkanların yaradılması vacibdir.

- İqlim problemlərinin həlli yollarına dair səzə maxsus olan təsəbbüs və ideyaları bəlli olurdur və bər barədə ictimaiyyətə malumat verərən. Sizcə, ekologiyən yaxşılaşdırılmasında universitetlərin və qeyri-hökumət təşkilatlarının rölu nadən ibarətdir?

- Son illərdə ekoloji gündeliklərin aktuallığı artıb. İnsanları ekoloji problemlərə dərhal maraqlaşdırır. Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim böhrənin noticolarını daha güclü hiss etməyə başlayırlar.

İndiki inkıfə mərhələsində bütün ölkələr artıb. İnsanları ekoloji problemlərə dərhal maraqlaşdırır. Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim böhrənin noticolarını daha güclü hiss etməyə başlayırlar.

Aydın oldu ki, iqlim döyişkiliyi ilə mübarizə soyları ölkələr öz iqtisadiyyatlarını axınlıq artıb. İnsanları ekoloji problemlərə dərhal maraqlaşdırır. Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim böhrənin noticolarını daha güclü hiss etməyə başlayırlar.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim böhrənin noticolarını daha güclü hiss etməyə başlayırlar.

Bu prosesdə ali təhsil müəssisələri və QHT-lər on sərlarda yer alır. Təqdimatlı modelləşdirme və beynəlxalq əməkdaşlıq hökumətlərə iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim böhrənin noticolarını daha güclü hiss etməyə başlayırlar.

Bundan əlavə, qeyri-hökumət təşkilatları və fəaliyyət şəhərlərindən qazandırılmışdır. Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim böhrənin noticolarını daha güclü hiss etməyə başlayırlar.

Bu prosesdə ali təhsil müəssisələri və QHT-lər on sərlarda yer alır. Təqdimatlı modelləşdirme və beynəlxalq əməkdaşlıq hökumətlərə iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim döyişkiliyinə dərhal qazandırılmışdır.

Bütün buların ondan irolı golur ki, comiyotlər iqlim d

REGIONLAR

Müşahidələr göstərir ki, harada payız-qış mövsümüne ciddi hazırlı görülürse, orada havalar na qızar-qarlı-yağışlı, küləkli, səxtal keçəsə də əhalilərin tətbiqlərlə, demək olar ki, qarslaşdırır, ortaya çıxan müəyyən çatışmazlıqlar operativ aradən qaldırılır. Məsələn, Lənkəranda olduğu kimi.

Cari payız-qış mövsümündə Lənkəranda yay aylarından başlanılmışdır. Görtük əhalinin on həssas yeri olan fasılısol və dayanmış elektrik enerjisi ilə teminatını. Lənkərən Elektrik Şöbəsinin işçi personeli bir sırə vacib, əsaslı və cari tomir, yenidənqurma işləri həyata keşirmişdir. 90 yeni izolyator təzələnmiş, elektrik verilişi xələrdən 649 dayaq quraşdırılmış, 8,5 kilometr kəhnənaqıl döyişdirilmiş, 3,1 kilometr SIP kabel çökləmiş, çıxış kabelləri də böyük en koskılı kabellərə evoz edilmişdir. Gərginliyi zoif olan yaşayış massivlərində isə ümumiylidə 5 gün güc mərkəzləri quraşdırılmışdır.

Soyuq havalarda daha bir həssas sahə töbii qazla točätzatdır. Lənkərən Regional Qaz İstismarı İdarəsi və idarənin Lənkərən Xidmət Sahəsi əhalinin töbii qazla dəyişmiş, fasılısol tomir edilmiş üçün həlo aprel ayından tədbirlər görmüş, fasılısolğun rayona verilən qazın sutkalı həcmi 600 min kubmetrə çatdırılmışdır. Həmçinin ekstremlər hava şəraitində rayonu töbii qazla tomir edən Lənkərən, Xarxatan, Hirkən və Rvo qazpaylayıcı stansiyalar-

Lənkərəndə qış müləyim keçəsə də...

Rayonun əlaqəli qurumları səxtalı-qarlı havalara hazır olduqlarını deyirlər

rində yaz-yay mövsümündə toftış işləri aparılmış, bütün ölüçü qovşaqlarında daraldıcı qurğuların diametri artırmışdır. Şəhərin müxtəlif küçələrində, Siyavur, Moğonjoba, Vel, Tütəpe, Şirinsu kəndlərində kəhən, istismar müdafiəti başa vurmuş şəkərli qaztonzimləyicilər müasir tələblərə cavab verən tonzimləyicilərə evoz edilmişdir. Yaxın günlər bir sırə orazilərdə tonzimləyicilərin quraşdırılması nəzərdə tutulur.

Lənkərən Su-kanal Sahəsi de payız-qış mövsümündə ciddi hazırlanmışdır. Sahənin kollektivi ilk növbədə Xanbulan-Lənkərən ana su xəttiini Bürçəli, Xanbulan və Kosalər kəndləri orazisində qoza vəziyyətində olan hissələrində, şəhərin müxtəlif küçələ-

rində və ünvanlarındakı yaşayış binalarına xidmət göstərən su və kanalizasiya nasos stansiyalarının elektrik avadanlıqlarında təmir işləri aparılmış, bir sırə coxənzilli yaşayış binalarının zırzomlarında kanalizasiya xələrlərə evoz edilmişdir. Paralel olaraq kommunal yaşayış binalarında və mənzillərdən su-kanalizasiya xələrləri, dam örtükleri, tüstü bacaları təmir olunmuşdur.

O ki qaldı rayonun yol infrastrukturuna, bu sahəyə cavabdeh qurum da soyuq günərəfəsində işsiz qalmır. Artıq "48 nömrəli Yol İstismarı" MMC balansında olan avtomobil yollarında yaranmış çalaların asfalt-beton örtüyü çökmiş, sualtıçı borular, küveytləri palçıqdan tomizləmiş, köprü məhəccorlərini rəngləmiş və sıradan çıxmış hazırlı olacağının sözü var.

Təmizlənməsi üçün maşın vo mehanizmlər işlək voziyətə götərilmiş, lazımı avadanlıqlar hazırlanmış, texnikanın horadəkət edə bildiymiş orzılardə təmirlik işləri aparılmışdır. Paralel olaraq kommunal yaşayış binalarında və mənzillərdən su-kanalizasiya xələrləri, dam örtükleri, tüstü bacaları təmir olunmuşdur.

Görülmüş bütün işlərə baxmayaraq, Lənkərən qışa hazırlıq davam edir. Həvələr soyuyunda töbii falakat baş verəcəyi halda iso ŞİH-də fəaliyyət göstərən qorğar hadisənin başının üstünü almağa hazır olacağının sözü var.

Ucqar dağ kəndlərinə gedən avtomobil yollarına RİH-in yaxınlığındakı köməyi ilə qum-qınlı material təkilişlərə ağır texnikalar vasitəsilə hamarla-ma və genişləndirme işləri aparılmış, yənə konarlarda mövəkət küçələr bərpə edilməklə noqlıqyatlın horadəkət normal qaydaya salınmışdır. 4 min litr dizel və 1500 litr benzin yanacağı ehtiyatı da yaradılmışdır. Būnlardan başqa, Lənkərən şəhərinin təmir ehtiyacı olan 11 küçəsinə asfalt döşənmiş, bir sırə coxənzilli yaşayış binalarının köhnəlməsi dam örtükleri dəyişdirilmiş, fasadları rənglənmiş, blokların daxilində tomir-bərpə işləri aparılmış, qapı və pəncərələrlə təmir olunmuşdur.

Bos payız-qış mövsümündə on əsas qurumlardan sayılan Lənkərən İstilik Sistemlərinin İstismarı Sahəsi mövəsümlə bağlı hansı tədbirləri görmüşdür? Qurumdan verilən məlumat görə, sahənin kollektivi Lənkərən şəhər qəriştətipli uşaq evinə, Xarici Dillər Təməyllü Gimnaziya ya və Şəhidlər xiyabanı küçəsindəki yaşayış binasına xidmət göstərən qazanxanaların istilik xələrləri, qaz boralarını və digər avadanlıqları təmir edərək işlək voziyətə götərmiş, qazanxanaların ətrafında başlılı işlər aparmışdır.

Tədbir Vətən müharibəsi şəhidlərinin xatirəsinin anılması ilə başlayıb. Kolleccin direktoru, filologiya elmləri doktoru Kamran Kazimov, YAP rayon təşkilatının sadri Həbib Cəfərov, rayon icra həkimiyəti başçısının müavini Firəngiz Sadixova və başçaları çıxış ediblər. Natiqliq çıxışlarında 2024-cü ilin "Yaşlı dünya naminə həmrəylik ili" elan edilməsin-

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Tərtər-Ağdərə avtomobil yolu inşasına başlanılıb

Prezident İlham Əliyevin tapşırıqına əsasən, Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi tədbirdən Qarabağ və Şərqi Zəngozur iqtisadi rayonları ərazisində müümət əhəmiyyətə malik yol infrastrukturunu layihələrinin icrası uğurla və sürətlə davam edir.

Bu istiqamətdə işğaldan azad edilmiş orazilərimizin sosial-iqtisadi inkişafında müümət rol oynayacaq yol infrastrukturunu layihələrindən biri sayılan Tərtər-Ağdərə avtomobil yolu II texniki dərəcəyə uyğun 2 hərəkət zolaqlı olmaqla inşa edilir.

Layihə üzrə sözügedən avtomobil yolu uzunluğu 24,2 km, torpaq yatağının eni 15 metr olacaq. Tərtər-Ağdərə avtomobil yolu II texniki dərəcəyə uyğun 2 hərəkət zolaqlı olmaqla inşa edilir. Hazırda avtomobil yolu boyunca deformasiyaya uğramış örtüyü və yol osasının, bozi hissələrə yararsız quruntun çıxarılması, yənə yatağının genişləndirilməsi, torpaq yatağının, hamarlayıcı qatın və osasın alt qatının tikintisi işləri aparılır.

Bundan başqa, inşa edilən yol boyunca suların ötürülməsinə tomir etmək möqsədilə layihədə nəzərdə tutulan müxtəlif dia-metrlərə malik sualtıçıcı boru və düzbucaqlı su keçidlərinin inşası da aparılır.

Tikinti işləri "Inşaat Norma və Qaydaları"na uyğun həyata keçirilir. İşlərin tətbiq olunmuş qrafiko uyğun yekunlaşdırılması üçün oraziya lazımı sayda qüvvə cəlb edilib.

Yolun inşası rahat gedis-golisi tomir etməklə yanaşı, yolboyu sosial-iqtisadi inkişafda müsbət təsir göstərəcək.

Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"

Pambıqcılıqda bioloji mübarizənin tətbiqinin nəticələrinə tarla seminarında yekun vurulub

Salyanda Dövlət sort sınaq məntəqəsinin pambıq sahəsində zərərlərə qarşı tətbiq olunan bioloji mübarizənin nəticələrinə dair tarla seminarı keçirilib. Tədbirdə Aqrar Xidmətlər Agentliyinin əməkdaşları, pambıqcılıqla məşğul olan şirkətlərin nümayəndələri və fermərlər iştirak ediblər.

Aqrar Xidmətlər Agentliyinin Laboratoriya, Ekspertiza və Sertifikasiatlaşdırma Mərkəzinin Entomofaqların istehsalı sahəsi tərəfindən Salyan rayonundan Dövlət Sort Sınaq Məntəqəsinin 15 hektar pambıq sahəsində kimyozi mübarizə tətbiq etmədən trixogramma ilə pambıq sovkasının yumurtasına qarşı üç dəfə bioloji mübarizə aparılıb. Hazırda bioloji mübarizə tətbiq olunan sahələrdən 45-40 sentimətə möhsul istehsalı gözlənilir.

Ümumilikdə iso cari ildə mərkəz tərəfindən pambıq istehsalı ilə möşğul olan şirkətlərin müraciətləri əsasında pambıqcılıqlı rayonlarında trixogrammamdan istifadə edilməklə pambıq sovkasının yumurtalarına qarşı 29 min 558 hektar sahədə bioloji mübarizə tətbiq olunub, bu da ötən ilə müqayisədə 9 min hektar cətdür. Həmçinin 45 hektar yonca sahəsində tətbiq olunan bioloji mübarizə öz müsbət nəticəsini verib. Fermər və sahibkarların əvvəlki illərlə müqayisədə bioloji mübarizə üsuluna maraqlı dərəcədə artıb.

Tədbirdə iqlim dəyişikliyi sərhədindən istifadə mühit, insan və bitki sağlamlığının qorunması üçün zərərvericilərə qarşı mübarizə zamanı yüksək toksikli pestisidlərdən istifadənin azaldılmasına bi-

loji mühafizə vasitələrindən istifadənin əhəmiyyəti qeyd edilib.

Sonda Dövlət sort sınaq məntəqəsinin tətbiq olunan pambıq sahələrinə baxış keçirilib, fermərləri mərəqələrdən sənədlərə qarşıdır.

Qeyd edək ki, bioloji mübarizə tətbiq olundur. Tədbirdən sonra şəhərin ətrafları məlumat verilib. Daha sonra şəhid övladları meyvə yiğimində iştirak edərək prosesdə dəyərli olub. Günün ikinci yarısında ekskursiya iştirakçıları üçün "Sitrus vadisi" ərazisində oyollar keçirilib. Ekskursiya iştirakçılarına hədiyyələr təqdim olunmuşluq yekunlaşdırıb.

Göytəpədə yeni məktəb binası tikilir

Heydər Əliyev Fondu Göytəpə şəhərindəki Vasif Hüseynov adına 2 sayılı tam orta məktəbi üçün yeni bina inşa edir.

Yeni bina 3 mərtəbəli, 700 şagirdlik olacaq. Müasir arxitektura üslubundan inşa edilən məktəb binasında tədrisin yüksək səviyyədə aparılması üçün bütün şərait yaradılacaq. Binanın növbəti dərs ilində istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulub.

"Azərbaycan"

Azərbaycan təbiətinin nadir bitkiləri Gəncənin parklarını bəzəyəcək

Ölkənin cənub bölgəsinə xas olan, üçüncü dövrün qədim və nadir bitkiləri sayılan dəmirağac və şabalıdyarpaq palıd artıq Gəncənin parklarını da bəzəyəcək.

AMEA-nın Gəncə bölgəsi Nobatət bağınnı səbədi, bioloji elmləri doktor, professor Aynur Bayramovanın AZƏRTAC-a verdiyi məlumatda gördü, Lənkərəndən götərilən hər iki bitkiyə aid 10-ndən çox təqribən əsasında ekilərək, iqlimi adaptasiya olunub. Tinglər dərəcədən sonradan Nobatət bağına hər iki ağac tinglərindən gələn il də gotiriləcək", - deyə Aynur Bayramova bildirib.

"Relikt (üçüncü dövr) ağaclar keçmişdə geniş yayılmışdır, hazırda qlobal iqlim dəyişikliyi nəticəsində məhdud orzılarda rast gəlinən növlərdir. Bu

Ekskursiyada 23 şəhər övdəti iştirak edib. Onlara öncə bölgədəki sitrus təsərrüfatı barədə ətraflı məlumat verilib. Daha sonra şəhid övladları meyvə yiğimində iştirak edərək prosesdə dəyərli olub. Günün ikinci yarısında ekskursiya iştirakçıları üçün "Sitrus vadisi" ərazisində oyollar keçirilib. Ekskursiya iştirakçılarına hədiyyələr təqdim olunmuşluq yekunlaşdırıb.

Səhəd övladlarının "Sitrus vadisi" nə ekskursiyası təşkil olunub

"Aqrar Tədarük və Təchizat" ASC və ZƏFƏR Şəhədilərinin Dəstək İctimai Birliyinin birgə təşkilatçılığı ilə şəhid övladlarının Lənkərən rayonunda yerləşən "Sitrus vadisi" no ekskursiyası təşkil olunub.

